

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa D. K. G.
przeciwko M. [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 kwietnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt XXI Pa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 137 zł (sto trzydzieści siedem) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 12 marca 2015 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 19 grudnia 2013 r. i przywrócił powódkę D. K. G. do pracy u pozwanej M. [...] Spółka z o.o. w W..

Sąd drugiej instancji ustalił, że od maja 2012 r. do 20 października 2012 r. powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą. Poród nastąpił w dniu 9 października 2012 r., a powódka od dnia 6 do 18 października 2012 r. przebywała w szpitalu. Wysłała ona do pracodawcy zwolnienie lekarskie za okres do dnia 21 września 2012 r. do dnia 20 października 2012 r. zwykłym listem poleconym. Mąż powódki w dniu 22 października 2012 r. udał się do siedziby

pracodawcy i około godziny 13 dostarczył zaświadczenie o porodzie poświadczające o prawie do urlopu macierzyńskiego. Żaden z pracowników pozwanego nie poinformował męża powódki o wysłanym oświadczeniu o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 k.p. (z racji nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy). Po godzinie 15 tego samego dnia powódka w miejscu zamieszkania otrzymała od kuriera przesyłkę zawierającą oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę. Sąd Okręgowy szczegółowo omówił materiał dowodowy i wskazał dlaczego niektórym środkom dowodowym dał wiarę, a innym jej odmówił.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że pozwana wiedziała jakie są przyczyny nieobecności powódki w pracy oraz, że będzie kontynuowała zwolnienie lekarskie do dnia porodu. Dlatego jej nieobecność w pracy w dniu 22 października 2012 r. była usprawiedliwiona, nawet przy założeniu, że ostatnie zwolnienie lekarskie nie dotarło do pracodawcy.

Pozwany wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej dostrzegł potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Wskazał na problem, który ma istotne znaczenie dla rozwoju prawa, a jego wyjaśnienie pozwoli przyjąć jednolitą wykładnię § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki socjalnej w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień i przesądzić, czy:

- pracownik zgodnie z treścią tego przepisu ma obowiązek poinformować pracodawcę o przyczynie swojej nieobecności i przewidywanym terminie jej trwania,
- na pracodawcy ciąży szczególny obowiązek pozyskania informacji o przyczynach nieobecności pracownika w pracy oraz o przewidywanym terminie jej trwania, w sytuacji gdy pracownik nie wypełnił obowiązku wskazanego w wymienionym przepisie i nie poinformował pracodawcy w terminie 2 dni o przyczynach nieobecności.

Pozwany dodatkowo w ramach przyczyny z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wskazał na potrzebę wykładni art. 52 § 1 pkt 1 k.p. i określenia, czy dochodzi do spełnienia zawartych w nim przesłanek, jeśli pracodawca nie został poinformowany przez pracownika o przyczynie nieobecności oraz przewidywanym okresie jej trwania, a

ponadto pracownik nie dostarczył skutecznie pracodawcy dowodu potwierdzającego usprawiedliwienie nieobecności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie może zostać przyjęta do rozpoznania, już dlatego, że wykładnia przepisów prawnych wskazanych przez pozwanego nie doprowadzi do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący przywiązuje wagę do nieusprawiedliwienia nieobecności, tymczasem umowa o pracę została z powódką rozwiązana z uwagi na jej nieusprawiedliwioną nieobecność. Istnieje różnica między obowiązkiem porządkowym, polegającym na informowaniu pracodawcę o absencji, a uchybieniem sprowadzającym się do niestawienia się do pracy bez zasadnej przyczyny. Z przepisu art. 30 § 4 k.p., zobowiązującego pracodawcę do określenia przyczyny rozwiązania stosunku pracy, wynika gwarancja, że w postępowaniu odwoławczym przed Sądem pracodawca nie będzie przywoływał innych racji przemawiających za zasadnością swojej decyzji. Skoro w niniejszej sprawie pozwany zarzucił powódce nieusprawiedliwione niestawienie, to tylko ta okoliczność podlega ocenie. Zrozumiałe jest zatem, że prawidłowość spełnienia przez powódkę obowiązku informacyjnego nie ma wpływu na jej roszczenie. Znaczenie ma tylko to, czy nieobecność powódki była nieusprawiedliwiona, czy też usprawiedliwiona. W tym zakresie wypada przypomnieć skarżącemu, że Sąd drugiej instancji ustalił posiadanie przez pracodawcę wiedzy o ciąży pracownicy i korzystaniu przez nią ze zwolnienia lekarskiego do dnia porodu. Ustalenie to jest wiążące dla Sądu Najwyższego.

Przeprowadzone rozważania wyjaśniają, dlaczego wykładnia przepisów prawa, o których wspomina skarżący, jest zbyteczna. Sąd Najwyższy stoi na straży prawidłowości stosowania prawa, w tym celu podejmuje się wykładni przepisów budzących wątpliwości lub rozbieżności. Zadanie to ma na celu wypracowanie abstrakcyjnych wzorców postępowania. Z art. 1 ust. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym wynika jednak, że misja ta powiązana została z rozpoznaniem indywidualnych skarg kasacyjnych. W rezultacie, jasne jest, że potrzeba wykładni przepisów prawnych dokonana przez Sąd Najwyższy powinna służyć skonkretyzowanemu

roszczeniu. W rozpoznawanej sprawie zależność tego rodzaju nie występuje. Nie doszło zatem do ziszczenia się przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Rację ma powódka, gdy w odpowiedzi na skargę kasacyjną, podnosi, że pozwany nie podał jakie „poważne wątpliwości” występują przy wykładni art. 52 § 1 pkt 1 k.p. i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki socjalnej w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień. Nie wskazał też rozbieżności w orzecznictwie sądów powstających na tle tych przepisów. Z konstrukcyjnego punktu widzenia brak ten dyskwalifikuje możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest rolą Sądu Najwyższego wyręczanie profesjonalnych pełnomocników w formułowaniu przyczyn przedsądu, tak aby korespondowały one z art. 398⁹ § 1 k.p.c., a w rezultacie stały się materiały rozpoznawczą w ramach nadzwyczajnego środka odwoławczego.

Nawiązując wprost do stanowiska pozwanego, trzeba wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wypowiedziano się na temat relacji zachodzącej między prawidłowym usprawiedliwieniem nieobecności a ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków przez zatrudnionego. Stwierdzono, że pracownik nie narusza w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. obowiązków, jeżeli po jego stronie występują okoliczności usprawiedliwiające nieobecność w pracy, a dopuszcza się jedynie uchybień w formalnym usprawiedliwieniu tej nieobecności – wyroki Sadu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 126/99, OSNAPiUS 2000 nr 20, poz. 752; z dnia 4 grudnia 1997 r., I PKN 416/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 596; z dnia 22 września 1999 r., I PKN 270/99, OSNAPiUS 2001 nr 2, poz. 40. Dodatkowo przyjęto, że niestawienie się do pracy po upływie okresu pobierania zasiłku chorobowego i niezawiadomienie pracodawcy o przyczynie nieobecności nie stanowi podstawy rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, gdy pracodawca wiedział o jego niezdolności do pracy – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2001 r., I PKN 708/00, OSNAPiUS 2003 nr 23, poz. 561. Przeciwne stanowisko, wyrażone w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1977 r., I PRN 21/77, LEX nr 14369; z dnia 4 grudnia 1997 r., I PKN 416/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 596 i z dnia 16 czerwca 2004 r., I PK 639/03, LEX nr 610472, dotyczyło wyjątkowo naganego i lekceważącego zachowania pracownika.

Nie może mieć zastosowanie w sytuacji, gdy Sąd drugiej instancji uznał, że powódka wysłała listem poleconym zwolnienie lekarskie.

Z przedstawionych racji wynika, że nie doszło do ziszczenia się warunków z art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego orzeczono jak w sentencji.

Kierując się regułą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c., stosowaną w postępowaniu kasacyjnym z upoważnienia art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., Sad Najwyższy zasądził od pozwanego na rzecz powódki zwrot kosztów procesu w wysokości wskazanej w § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 z późn zm.).